

Grote fietstassenroute

NAAR BIOLOGISCHE ADRESJES

FIETSRUTE 30. PROVINCIE FLEVOLAND, RONDOM DRONTEN

→ 57, 31 of 26 km

🕒 4, 2,5 of 2 uur

🌿 Polder, bos.

Langs de biologische boerderijwinkels van de grootste biogemeente van Nederland

Deze fietsroute is een samenwerking tussen Bionext en de Gemeente Dronten

<http://www.lekernaardeboer.nl/Fietsroutes>

<http://www.dronterland.nl/bezoeken/fiets>

Flevoland staat bij veel fietsers bekend als enigszins saai en winderig, maar dat beeld klopt niet. Het levende bewijs is deze fietsroute door het bruisende noordoosten van de provincie. Het is nog een hele toer om alle hoogtenpunten van de route op één dag te bezoeken. Natuurlijk moet je beginnen bij Moellies met zijn heerlijke terras. Net buiten Dronten heb je de appels van Elshof, het kuierlattenpad, de pruimen en jams van De Pruimenpot, en de groenten van Bio Erf17. Dan volgen de kakelverse eieren van Henk Westers en de gezelligste supermarkt van Nederland: de Hofwinkel. In Ketelhaven, een stief kwartiertje verderop, is de BenBB. Klinkt dat saai? Nee dus! En nog iets: het waait in Flevoland lang niet altijd.

FLEVOLAND

LEGENDA

57, 31 of 26 km

4, 2,5 of 2 uur

Polder, bos

knp = fietsknooppunt
LA = linksaf
RA = rechtsaf
RD = rechtdoor
ri = richting
P25347 = ANWB-paddestoel 25347
Y = richtingbord

vouwrand

OPEN

Het is geen gek idee om deze fietsroute bij Restaurant Moellies te beginnen en te eindigen, want horeca is vrij schaars onderweg en waar krijg je nou biologisch tapbier en krokante biologische kroketten geserveerd?

Van de appels van Elshof wordt je fiets tas al topzwaar (tenzij je in juli komt, want dan zijn de appels op en moet je wachten op de nieuwe oogst), maar bij De Pruimenpot is het opnieuw opletten dat je niet te veel inslaat. Bij deze zorgboerderij lonken verse pruimen en kruisbessen, jam, kruidenolie, walnotenolie en stoofpeertjes, allemaal met zorg en ter plekke bereid.

Voor een lekkere maaltijd ontbreken de groenten nog. Daarin voorziet Bio Erf17

in de winkel liggen zeven verschillende groenten, één voor elke dag van de week. Voor de ontbrekende eiwitten moet je iets verderop zijn, bij Henk Westers, met zijn 225 leghennen en 5 hennen. Hij heeft eieren in de aanbieding, en meestal ook aardappelen van het ras Carolus (niet te kruimig, maar ook niet te vast) en pompoenen. Tassen al vol? Jammer! De Hofwinkel is namelijk een heel gezellig trefpunt en een biologische boerderijsupermarkt waar je alles kunt kopen. Vlees hadden we nog niet, maar dat is hier te koop, evenals kaas, beide van Warmonder-

hof. Bij Warmonderhof worden mensen opgeleid tot biologisch-dynamische boer. De producten die van het land komen worden onder andere in de Hofwinkel, die erbij hoort, verkocht. Nu is het even doorfietsen tot je bij de BenBB van Mia en Wim Salomons bent, wat staat voor Bed & Biologisch Breakfast. Natuurlijk kun je hier riant overnachten, want als je de route helemaal doet, ben je nog even onderweg. Dit is qua landschap het mooiste deel van de tocht. Er zijn vol-doende picknickbanken met riant uitzicht om een enorm gat in de voorraad zojuist ingekochte lekkernijen te slaan.

Links: Zonsondergang vlak bij Dronten.
Midden: De akkers van Bio Erf17 en paard in de wei bij De Pruimenpot.
Rechts: Uitzicht op het Wisentbos.

De routes

Route 1 + route 2, ca. 57 km: P Werfstraat – 15 – **zie A** (Moellies) – 18 – 19 – Elshof en Pruimenpot – 31 – 32 – Bio Erf17 – 33 – Westers – 34 – **zie B** – 67 – 64 – 69 – 12 – **zie C** (Hofwinkel) – 11 – 15 – 01 – 02 – 88 – **zie D** (BenBB) – 04 – 05 – 06 – 07 – **Let op: zie E** – 08 – 94 – 66 – 93 – 95 – 98 – 99 – 16 – 15/P.

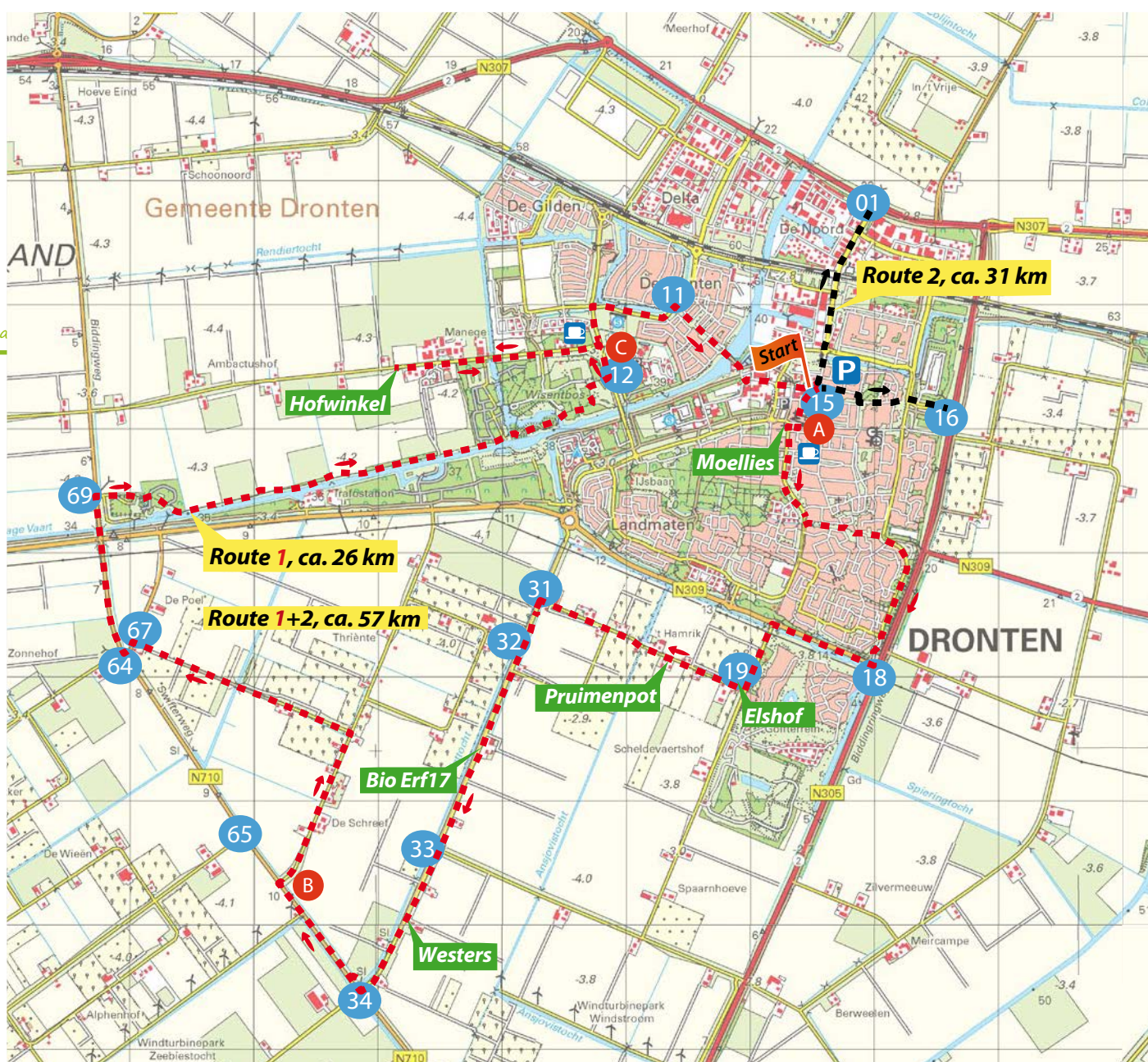
Route 1, ca. 26 km: P Werfstraat – 15 – **zie A** (Moellies) – 18 – 19 – Elshof en Pruimenpot – 31 – 32 – Bio Erf17 – 33 – Westers – 34 – **zie B** – 67 – 64 – 69 – 12 – **zie C** (Hofwinkel) – 11 – 15/P.

Routebeschrijving

A: Bij knp 15 **richting** knp 11, vrijwel meteen LA *Het Diep* en 1e winkelstraat RA (voetgangerszone, afstappen) naar Restaurant Moellies. Door winkelstraat, langs de Hema en einde straat (links De Meerpaal) RA en meteen LA *De Zuid*. Verderop bordjes naar knp 18 volgen. **Voor route 2:** heen-en-weer naar Moellies, terug naar knp 15 en naar 01.

B: Na knp 34 1e weg RA *Roodbeenweg* en 1e weg LA *Rietsemalaan* en naar knp 67.

C: Na knp 12 1e weg LA *Wisentweg* en heen-en-weer naar Warmonderhof, de Hofwinkel (huisnr. 18), ligt ca. 50 m verderop.

Routebeschrijving

A: Bij knp 15 richting knp 11, vrijwel meteen LA *Het Diep* en de winkelstraat RA (voetgangerszone, afstrappen) naar Restaurant Moellies. Door winkelstraat, langs de Hema en einde straat (links De Meerpaal) RA en meteen LA *De Zuid*. Verderop bordjes naar knp 18 volgen.

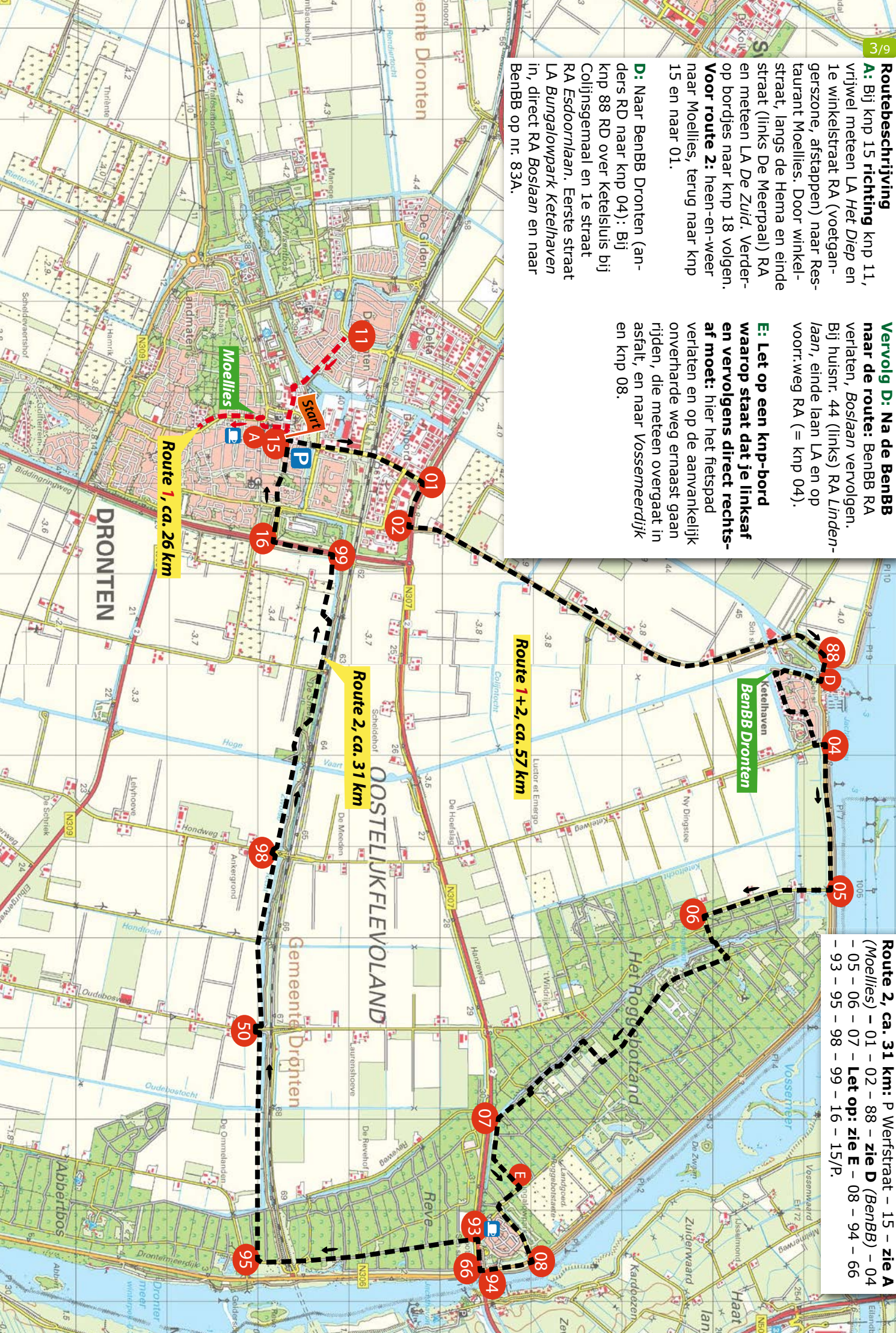
Voor route 2: heen-en-weer naar Moellies, terug naar knp 15 en naar 01.

D: Naar BenBB Dronten (anders RD naar knp 04) : Bij knp 88 RD over Ketelsluis bij Colijnsigemaal en 1e straat RA *Esdoordraan*. Eerste straat LA *Bungaloirpaark Ketelhaven* in, direct RA *Boslaan* en naar BenBB op nr. 83A.

Vervolg D: Na de BenBB

naar de route: BenBB RA verlaten, Boslaan vervolgen. Bij huisnr. 44 (links) RA *Lindenlaan*, einde laan LA en op voorr.weg RA (= knp 04).

E: Let op een knp-bord waarop staat dat je linksaf en vervolgens direct rechts af moet: hier het fietspad verlaten en op de aanvankelijk onverharde weg ernaast gaan rijden, die meteen overgaat in asfalt, en naar *Vossemeerdijk* en knp 08.

De routes

Route 1 + route 2, ca. 57 km: P Werfstraat – 15 (zie A, Moellies) – 18 – 19 – Elshof en Pruimenpot – 31 – 32 – Bio Erf17 – 33 – Westers – 34 – zie B – 67 – 64 – 69 – 12 (zie C, Hofwinkel) – 11 – 15 – 01 – 02 – 88 (zie D, BenBB) – 04 – 05 – 06 – 07 – Let op: zie E – 08 – 94 – 66 – 93 – 95 – 98 – 99 – 16 – 15/P.

Route 1, ca. 26 km: P Werfstraat – 15 (zie A, Moellies) – 18 – 19 – Elshof en Pruimenpot – 31 – 32 – Bio Erf17 – 33 – Westers – 34 – zie B – 67 – 64 – 69 – 12 (zie C, Hofwinkel) – 11 – 15/P.

Routebeschrijving

A: Bij knp 15 *richting* knp 11, vrijwel meteen LA *Het Diep* en 1e winkelstraat RA (voetgangerszone, afstappen) naar Restaurant Moellies. Door winkelstraat, langs de Hema en einde straat (links De Meerpaal) RA en meteen LA *De Zuid*. Verderop bordjes naar knp 18 volgen. *Voor route 2:* heen-en-weer naar Moellies, terug naar knp 15 en naar 01.

B: Na knp 34 1e weg RA *Roodbeenweg* en 1e weg LA *Rietsemalaan* en naar knp 67.

C: Na knp 12 1e weg LA *Wisentweg* en heen-en-weer naar Warmonderhof, de Hofwinkel (huisnr. 18), ligt ca. 50 m verderop.

D: Naar BenBB Dronten (anders RD naar knp 04): Bij knp 88 RD over Ketelsluis bij Colijnsgemaal en 1e straat RA *Esdoornlaan*. Eerste straat LA Bungalowpark Ketelhaven in, direct RA *Boslaan* en naar BenBB op nr. 83A.

Na de BenBB naar de route: BenBB RA verlaten, *Boslaan* vervolgen. Bij huisnr. 44 (links) RA *Lindenlaan*, einde laan LA en op voorr.weg RA (= knp 04).

E: Let op een knp-bord waarop staat dat je linksaf en vervolgens direct rechtsaf moet: hier het fietspad verlaten en op de aanvankelijk onverharde weg ernaast gaan rijden, die meteen overgaat in asfalt, en naar *Vossemeerdijk* en knp 08.

Praktische informatie

Start-/eindpunt: Knp 15, vlak bij de P in de Werfstraat (bij de kerk).

Parkeren en naar de route: 2X gratis P naast en t.o. kerk, hoek Werfstraat/De Noord. Naar route: van knp 15 richting knp 11 en meteen 2e straat LA, *Het Diep*, vervolgens 1e winkelstraat RA (voetgangerszone) en naar Restaurant Moellies.

Kaart: ANWB Fietskaart 1:50.000, nr. 3 Friese meren/Kop van Overijssel en nr. 8 Veluwe.

Biologische adressen: • **ELSHOF FRUIT**, Van der Hamlaan 19, Dronten, T: (0321) 31 27 19; elshoffruit.nl. Kraampje aan de weg met appels, van sep t/m mei of eind juni (geen kraampje als appels op zijn en nieuwe oogst nog onrijp is). Appelsap van Herfst van 2015 is Bellebio geïntroduceerd (bellebio.nl).

• **DE PRUIJENPOT**, Van den Hamlaan 12, Dronten, T: (0321) 38 10 88; (06) 38 28 82 27; depruijenspot.nl. Open: ma-vr 9-17.30 uur; za 9-16 uur. O.a. zelfgemaakte vruchtensappen en jams, vers fruit (o.a. pruimen, appels, kruisbessen en frambozen) en groenten. Pruimenpot organiseert eind sep/begin okt een lunch in de boomgaard. Reserveren, er is plek voor 50 man. Zie de website.

• **BIO ERF17**, Rietweg 17, Dronten, T: (06) 29 13 55 45; bioerf17.nl. Winkel alleen open als er verse producten van het land zijn. Kijk op de website voor de openingstijden.

• **HENK WESTERS**, Rietweg 27, Biddinghuizen, T: (06) 28 96 29 65. Huisje aan de weg met biologisch-dynamische eieren, pompoenen, aardappels. Doen: mobiele kippenren bekijken.

• **HOFWINKEL**, Wisentweg 18, Dronten, T: (06) 48 31 83 89; warmonderhofwinkel.nl. Open: di 9-12.30 uur; vr-za 9-13 uur. Onderdeel van Warmonderhof, opleidingsinstituut voor biologisch-dynamische landbouw (warmonderhof.nl). Kleine supermarkt met breed assortiment: alles is te koop.

Overnachten: • **BED EN BIOLOGISCH BREAKFAST DRONTEN**, Boslaan 83A, 8253 AH Dronten (Ketelhaven), T: (0321) 33 66 11; 06 55 72 17 46; benbdronten.nl.

Horeca, gedeeltelijk biologisch en niet-biologisch:

Behalve in Dronten is er weinig horeca onderweg. Hieronder twee aanraders.

• **RESTAURANT MOELLIES**, Havenplein 2, Dronten, T: (0321) 33 60 40; moellies.nl. Biologische en streekproducten, w.o. goddelijk Gerardusbier (gulepener.nl), biologische superkroketten van de Ecofields (ecofields.nl) en meer. Elke eerste zaterdag van de maand Streekmarkt SuyderSee (met zowel bio-producten als niet-bio; 11-16 uur). De koffie komt van Koffiebranderij Bocca, Dronten, bocca.nl.

• **THEEHUIS 'T PRAGTHUYS**, Wisentweg 5-7 (vlak na knp 12), T: (0321) 32 93 34; dorpsboerderijdronten.nl. Met ambachtelijke Bierbrouwerij Praght (even proeven dat Praghtbier, is het advies!). Open: ma-vr 9.30-17 uur; zo 13.30-17 uur; **zaterdag gesloten**.

Fietsenmakers: • **JAN BRINKMAN**, De Dommel 46, Dronten, T: (0321) 31 70 01; janbrinkman.nl. Fietsenmakers zijn niet dik gezaaid op deze route, maar bij Brinkman draaien ze hun hand niet om voor – bijvoorbeeld – het vervangen van een gebroken spaak.

• **KAHJOUTTI FIETSSERVICE**, T: (06) 29 58 68 65. Mobiele fietsenmaker, abonnement is niet nodig.

Knooppuntennetwerk: Slechts weinig fietsers zullen hier verkeerd rijden, maar het kan altijd beter. Alleen tussen knp 07 en 08 moet je even opletten (zie **E** in de routebeschrijving).

Leuk om te doen: Wandeling over Roggebotstaete, ecologisch landgoed met o.a. schaapskudde en bijen-/ en vlinderparadijs (roggebotstaete.nl). Bij knp 08 LA *Vossemeerdijk* op en verderop LA (bord aan de weg).

Boven: Het magnifieke nieuwe fietspad langs de Zwolse Tocht.

Boven: Gemaal Colijn in Ketelhaven.

Het landschap en de route

De Gemeente Dronten zorgt goed voor fietsers: in dit stadje barst het van de goedonderhouden fietspaden door aantrekkelijke groenstroken, maar ook daarbuiten is het lekker doortrappen. Qua landschap kent deze heerlijke fietsroute een tweedeling. In het zuidelijke deel zitten alle boeren en tuinders. Daar ligt het accent op akkers en weilanden, windmolens en rechte wegen. Op het noordelijke deel is het volop genieten van de heerlijke bossen die óók bij Flevoland horen. Bovendien is daar de BenBB Dronten.

De route van het centrum naar het buitengebied is beslist geen straf, vanwege de brede fietspaden en al het groen waar je doorheen fietst. Daarna volgt

een stuk typisch Flevolands landschap van akkers, boomgaarden, weilanden en boerderijen. Hier wordt opvallend veel graan, maar weinig maïs verbouwd. Waar je ook kijkt, er is altijd wel een rijtje windmolens in zicht dat zorgt voor groene stroom. De verrassing van dit zuidelijke deel is het Wisentbos. Eerst fiets je aan de rand van het bos langs de Lage Vaart, maar verderop verdwijnt je tussen de bomen waar de route kriskras doorheen meandert.

Het fietspad langs de provinciale weg tussen Dronten en Ketelhaven is voorzien van een fikse rij hoge bomen met daartussen brede struiken die de wind temperen. In bungalowdorp Ketelhaven is het woord 'rijtjeshuis' een onbekend

begrip. Daarna fiets je over de Vossemeerdijk langs het Ketelmeer, met uitzicht op het drukbevaren water. Het zou zonde zijn om het Roggebotzand en het Revebos over te slaan en daarom verruilen we de eveneens aantrekkelijke Vossemeerdijk toch voor het gemengde bos met zijn fluitende vogels. Dit is het Grote Bramenbos, want de bramenstruiken zijn alom tegenwoordig. Eind augustus is het bramenooogsttijd. Trek er dan maar een dag voor uit, want je raakt gegarandeerd niet uitgeplukt. De Roggebotsluis valt een beetje tegen, dat is een doodnormale sluis, maar het nieuwe fietspad langs de Hanzespoorlijn Kampen – Dronten (fietspad en spoorlijn staan nog niet op alle kaarten), is absoluut super.

Bij Elshof Fruit van Robert en Nathalie Elshof is het geen saaie boel. Als Robert niet op de racefiets met zijn fietsmaten rond de polder trapt, is hij met zijn vrouw plannen aan het maken om biologisch stevig op de kaart te zetten. 'Dronten is de grootste biologische gemeente van Nederland,' legt Robert uit, 'daar moet je als gemeente toch trots op zijn?' In 2010 is Elshof Fruit naar biologisch omgeschakeld. De appelbomen zijn zwaar van de elstars, jonagolds, golden delicious, idareds en... 'We hebben een nieuw appelras geïntroduceerd, de BelleBio', lacht Robert. 'Dat is een belangrijke stap voor ons. Het is een harde, wat zoetere appel die zowel goed te bewaren is in de koeling als op de fruitschaal. Bovendien verkleurt hij niet als je hem in een appeltaart of appel-

flappen verwerkt. De BelleBio was al populair op Facebook toen hij nog niet eens op de markt was! Let maar op, de BelleBio wordt een geduchte concurrent van de gala.' Bij Elshof wordt niet alleen sappig fruit geteeld, maar in een gigantische hal worden tevens de appels en peren van fruit-telers uit heel Nederland gesorteerd, verpakt en verkocht. 'En we hebben een zelfbedieningsstalletje aan de weg,' zegt Robert. 'Daar zijn van begin september tot soms eind juni appels te koop. Van juni tot september is het wachten op de nieuwe oogst. Hoe meer mensen ons biologische fruit eten, hoe beter.'

Robert Elshof met zijn appelsap, zijn oude weegschaal (midden boven), de 'gewone' appels én de nieuwe appel, de BelleBio.

vouwrand

De Pruimenpot

De reactie op de vraag vanaf wanneer De Pruimenpot biologisch gecertificeerd is, is kort en krachtig: 'In 2013, maar dat hadden we meteen moeten doen', roept Esther van Hermon uit, die het bedrijf samen met Anton Oostveen runt. 'We hebben altijd minimaal gewasbeschermingsmiddelen gebruikt, maar het kan dus ook zonder. De pruimen zijn het belangrijkste, maar we telen ook frambozen, rode bessen, kruisbessen enzovoorts. In de biologische landbouw mag je ongewenste insecten en beestjes met natuurlijke middelen bestrijden, maar niet met chemische. Je moet dus de vijanden bestrijden, maar vooral niet de hulpbeestjes die schadelijke insecten oppeuzelen.' Gek genoeg is niet alles in de winkel biologisch: 'Dat komt doordat we ook fruit van niet-biologische telers uit de buurt verwerken om meer diversiteit aan producten in de winkel te kunnen aanbieden', legt Esther uit. 'We zijn een kleinschalige zorgboerderij. Onze cliënten werken flink mee. We moeten er voor zorgen dat er altijd werk is en dat lukt niet als we alleen ons eigen fruit verwerken. We maken alles zelf, van

De Pruimenpot

appel/rodebessensap tot walnotenolie. In de kleine potjes jam en de appelstroop zit geen toegevoegde suiker, maar in de grote potten jam wel, zo is er voor elk wat wils. Houden jullie van pruimen op sap met calvados? Die zijn super in een toetje. Voor jullie weggaan moeten jullie het kuierlattenpad door de boomgaard lopen, dat raden we al onze klanten aan.' Het anderhalve kilometer lange pad begint bij een hoge, als heg geschoren bomenrij die de boomgaard tegen de Flevo-polderwind beschermt. Op boomstammen langs het pad staat leuke informatie. Zo leren we dat het gras onder de fruitbomen wat langer is. Dat is goed voor de biologische bestrijding van ondermeer luizen, omdat de natuurlijke vijanden van luizen dol zijn op lang gras en van daaruit de luis belagen. In de boomgaard vol zoemende bijen, rode frambozen en joekels van pruimen is het heerlijk toeven. Maar het fietszadel roept, de fietstassen zijn gevuld (toch maar 2 potjes calvados-pruimen toegevoegd) en er wachten nog heel wat kilometers.

Esther van Hermon en haar joekels van pruimen, de sappen en jams, de frambozen en bessen en de courgettes in wording.

Bio Erf17

Op 23 augustus 2014 was het een drukte van belang bij Bio Erf17. Niet alleen omdat de boerderijwinkel vol versgeogste groenten en fruit lag, maar ook omdat geïnteresseerden een kijkje konden nemen bij de opgravingen van een zeventiende-eeuws scheepswrak dat op het terrein van de boerderij is gevonden. 'Eén en één is twee,' dachten Carolien en John Meijering van Bio Erf17, 'we combineren de boerderijwinkel en de opgravingen en zorgen voor extra veel groenten zodat ook mensen die nog niet bekend zijn met biologisch onze super-verse spullen kunnen uitproberen. De winkel is open als er verse producten van het land zijn en dat is meestal vanaf half juni.'

Bio Erf17 is gespecialiseerd in het telen van groenten. 'Alles in de boerderijwinkel is biologisch. We kopen het fruit en enkele groenten die we zelf niet telen in bij boeren uit de directe omgeving. We vinden de herkomst van ons voedsel belangrijk,' vertelt Carolien. 'We hebben de boerderij van John's vader overgenomen. Daar was 40 hectare grond bij, dat is tegenwoordig te weinig om van te leven als je gangbaar teelt, maar niet als je omschakelt naar biologisch. Dat was een van de belangrijke redenen om over te schakelen op biologisch maar nu zouden we niet anders meer willen.'

Wat opvalt in de kleine winkel is het grote aantal verschillende groenten. 'We bieden onze klanten voor elke dag van de week een andere groente. We hebben onder andere wortelen, echt een andere smaak dan van wortelen uit de supermarkt. De boerenkool verkopen we ongesneden. Het is wel even werk om het blad van de nerf te stropen, maar het smaakt dan ook echt véél beter dan voorgesneden boerenkool,' zegt Carolien trots. 'Eind juni kun je bij ons al rode biet kopen, wij oogsten onze bieten als eersten van heel Flevoland. O ja, we bieden ook kant-en-klare groentepakketten aan. Niet als abonnement, ze zijn gewoon te koop in de winkel. Ik kan je het pakket van deze week echt aanraden, er zit bloemkool, broccoli, wortelen, prei en ui in. Wat het kost? Het is helemaal niet duur, € 4,95.'

Onderste foto: Voor elke dag van de week is er een andere groente te koop bij Bio Erf17.
Foto: Bio Erf17

vouwrand

Henk Westers

In het zelfbedieningshuisje bij het biologisch-dynamische akker- en tuinbouwbedrijf van Henk Westers kun je eieren kopen. Hoe dat zo komt? Henk legt het uit: 'Marriët en ik telen negen gewassen, waaronder aardappels, spelt, wortelen en broccoli,' vertelt Henk. 'Ik ben de kippen erbij gaan doen omdat een biologisch-dynamisch bedrijf als het onze ook het dierlijke aspect erbij moet hebben. Ik heb gekozen voor kippen omdat ik de burger bij de landbouw wil betrekken. Laatst zei iemand *Een kip legt toch 3 eieren per dag?* Dat toont aan hoe weinig sommige mensen van de herkomst van hun voedsel weten. Ik hoef bij mijn kippen geen verhaal af te steken, want het is allemaal te zien. Ik heb een mobiele kippenstal die ik met de trekker verplaats. Zo voorkom ik dat de grond vervuult met kippenmest.' Overdag scharrelen de 225 parmantige leghennen en de 5 hanen in het weiland rond: 'De 200 eieren die ik dagelijks raap, verkoop ik aan de weg. Als ik er 400 zou hebben, raakte ik ze ook kwijt. Elke haan heeft ongeveer 50 hennen die hij bevrucht en beschermt tegen roofdieren. De hanen zijn

Henk Westers

belangrijk voor de rust in het koppel, want als er ruzie uitbreekt, gaat hij tussen de hennen staan.'

Zonnepanelen en een accu zorgen ervoor dat er 's morgens een luik opengaat zodat de hennen naar buiten kunnen. Als iedereen 's avonds op stok zit, gaat het luik weer dicht. Hennen leggen hun eieren het liefst op een donker plekje en daarom is de stal voorzien van een brede, overdekte goot. 'Kijk, de leggoet ligt vol eieren. Ik doe het kaf van het speltgraan erin, dat vinden de kippen lekker', zegt Henk. Niet alleen Henk's kippen zijn bijzonder, maar ook zijn aardappelen, want die zijn van het ras Carolus. 'Het is een nieuw ras, gekweekt door Agrico. Omdat deze pieper resistent is tegen de schimmelziekte phytophthora, kan hij langer op het land staan en groter worden. Het is een heerlijke aardappel met een rood oogje, niet echt kruimig, maar ook geen vastkoker. Of die ook te koop is aan de weg? Natuurlijk, maar niet het hele jaar door!'

De hennen van Henk Westers leggen hun eieren graag in het kaf van zijn speltgraan. Nieuw aardappelras: de Carolus. Je moet er vroeg bij zijn om nog eieren te kunnen scoren; ze zijn erg geliefd. Rechtsonder: Kippenfluisteraar Henk.

Hofwinkel

De Hofwinkel

Warmonderhof en de Hofwinkel zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Warmonderhof is de enige school voor de biologisch-dynamische landbouw¹⁾ in de wereld met een erkend diploma! Er wonen, werken en leren 100 studenten. De school huldigt het principe: *van, voor en door de studenten*. Omdat iedereen moet eten, is het idee voor de winkel ontstaan. 'Toen de winkel er eenmaal was, bleek slechts 20% van de omzet van de studenten te komen. De winkel is inmiddels wijd en zijd bekend', vertelt Do Veltman die de winkel runt, samen met studenten van de opleiding. 'Je kunt hier alles kopen, het grootste deel van het assortiment komt van Warmonderhof, van de groenten tot en met de kaas. De rest komt uit de Noordoostpolder en wat er dan nog ontbreekt, van de groothandel.

Veel klanten komen uit Dronten, maar Lelystad moet je ook niet uitvlakken. Ik ben maar drie ochtenden per week open, toch is het hier altijd druk. Dit is een echt ontmoetingspunt. Een echtpaar dat hier al 15 jaar komt, drinkt steevast koffie en blijft dan twee uur hangen, voor de gezelligheid. En er is

een groepje mensen dat afspreekt op welk uur ze elkaar in de Hofwinkel zullen treffen. Mensen melden zich zelfs af als ze op vakantie gaan. Het sociale aspect is heel belangrijk, dat vind ik leuk. Verkopen is niet mijn sterkste punt. Mijn dochter zei ooit: *Je had beter kroegbaas kunnen worden*, en gelijk heeft ze.'

De kiem voor Warmonderhof werd in Warmond gelegd (1947), vandaar de naam. Nu zit de school alweer 20 jaar in Dronten. Do Veltman is opgeleid op Warmonderhof. Daarna was ze zo'n 10 jaar groententeelt-praktijklerares en nu is ze huismoe-der voor de studenten en runt ze de winkel. 'Mijn man en ik wonen op Warmonderhof. Het is een hele leuke school. Van de studenten komt 80% uit Nederland, de rest uit Duitsland, België, Noorwegen en Denemarken. Ze leren hier niet alleen alles over BD-landbouw, maar ze ontwikkelen zich hier ook tot hele waardevolle mensen, voorzover ze dat niet al waren', zegt Do trots.

1) BD-landbouw

Hooien en groenten kweken op Warmonderhof. Rechts: Een tractor als kunstwerk. De groenten van Warmonderhof worden in de winkel verkocht. Alle foto's: Do Veltman

Restaurant Moellies

Moellies

In het verrassend bruisende hart van Dronten, om de hoek bij het beroemde theater De Meerpaal, staat Restaurant Moellies. Dat is *the place to be* als het om een fijn terras en lekker eten gaat. Agnes en Perry de Moel runnen Moellies sinds 2006. 'We kopen onze spullen zo veel mogelijk lokaal in, rechtstreeks bij de boer en waar mogelijk biologisch. Alles biologisch inkoop is voor de horeca heel moeilijk, want veel producten zijn simpelweg niet te koop en de kwaliteit is niet altijd constant. Maar onze appels, eieren en de thee zijn wel biologisch en we hebben ook biologisch tapbier, Gulpener Urweizen,' legt Agnes uit, 'bovendien maken we zo veel mogelijk zelf. Als je met streekproducten werkt, zijn de lijnen kort. Dronten is een dorp, we kennen elkaar en de boeren komen hun spullen zelf bij ons afleveren. Als de kwaliteit niet goed zou zijn, zouden we de boer daar direct op aanspreken.'

Agnes en Perry zorgen er zelf ook voor dat dit kleine stadje in de polder leeft, want er staan heel wat activiteiten op het programma. Zo klinkt er regelmatig live muziek op het Havenplein. 'En we organiseren elke maand een streekmarkt waar alleen producten uit de regio worden verkocht, waaronder heel wat biologische', zegt Agnes. 'Hebben jullie tijd? Het is nu heerlijk op het terras.' Kyla, de blonde serveerster die al 3 jaar bij Moellies werkt, somt op: 'Ik kan u de salade met kip tandoori aanbevelen en de biologische Ecofields kroketten. Een biertje erbij? Dan zou ik de Gerardus blond nemen. De dubbele Gerardus is nóg lekkerder, maar als u nog moet fietsen kunt u dat beter niet doen.'

Een uurtje later stappen we tevreden op de fiets. 'Die dubbele espresso was top! Die ga ik een vriend uit de buurt aanraden. De twee broers van koffiebranderij Bocca die aan Moellies leveren, hebben een héle goede neus voor de juiste koffiebonen. Onthouden dus, Moellies én Bocca, in Dronten!'

Foto rechts: Nog maar 5 kilometer naar Dronten en Restaurant Moellies. Midden: Agnes de Moel achter de tap.

Onder: Gerardus-bier, gezond sapje, Ecofields-kroketten en Salade Tandoori kip.

Bed en Biologisch Breakfast Dronten

De B&BB van Mia en Wim Salomons ligt niet in het dorp Dronten, maar vijf kilometer noordwaarts in het idyllische bungalowdorp Ketelhaven. Terwijl je van Mia's biologische ontbijt geniet, kijk je uit over de groentetuin en een rijtje trotse knotwilgen, met daarachter de eindeloze verte van de groene polder. Hier stroomt positieve energie, dat is zeker: 'Geen idee of het door ons houten huis komt, maar wij ervaren dat ook zo,' zegt Mia, 'we hebben altijd een houten huis willen hebben omdat het zo comfortabel woont.'

Voordat ze met de B&BB begonnen, hadden ze een biologisch-dynamisch akkerbouwbedrijf. 'We teelden haver, tarwe, aardappels, uien en kruiden: basilicum, dille, majoraan, noem maar op. In 2000 heeft Wim een opleiding tot masseur gevolgd. Hij gaf onder andere energetische massages. Ik ben nog een tijdje doorgegaan met boeren, maar ik liep vast in de regelgeving', vertelt Mia. 'Daarna ben ik met de B&BB en ik heb een tijd de Bio-Mobiel gehad, een mobiele snackkar waar ik regelmatig biologische, gezonde jacket potatoes verkocht. Inmiddels richten we ons volledig op de B&BB. Ik heb altijd

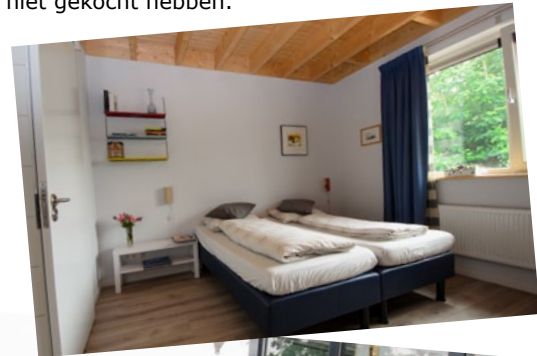
van de aardappel gehouden, daar werk ik graag mee.

Wist je dat één jacket potato, een gevulde, gepofte biologische aardappel, qua aantal calorieën slechts de helft is van een zak patat met mayonaise en qua voedingswaarde gelijk staat aan een kleine warme maaltijd? Aardappels zijn gezond, ze bevatten veel vezels en vitamines.'

Elke gastenkamer is anders ingericht. Licht en ruim en sfeervol zijn de sleutelwoorden, zonder overbodige frutsels. Na een dag fietsen is het een genot om hier onder de douche het zweet van je lichaam te spoelen om vervolgens in Morpheus' armen naar dromenland te zweven. 's Morgens zorgt Mia voor de nodige energie voor een nieuwe fietsdag met haar zelfgemaakte biologische jams, een kakelvers eitje, een croissant of juist robuust brood, kwark, yoghurt en fruit. Je zult Mia zelden betrappen op een niet-biologisch product. 'Maar als het écht niet biologisch te koop is, zwicht ik weleens. Vorige week kreeg ik een fles lekkere zeep cadeau, niet biologisch, die staat nu in de wc want weggooien is niet aan de orde, maar zelf zou ik die zeep niet gekocht hebben.'

*Links: ontbijttafel met uitzicht en Kunst op het land, een idee van Mia en Wim Salomons.
Rechts: Een van de gastenkamers. Mia en Wim.*

Aantekeningen

Colofon

In opdracht van Bionext en de Werkgroep Dynamiek in de Landbouw, Dronten

(sociaal economische agenda)

Ontwerp: Yvonne du Pon, Bionext

Routeconcept: Noes Lautier, www.noeslautier.nl

Fotografie: Giel Tange

